

Література:

1. Tulchynska, S., Popelo, O., Garafonova, O., Marhasova, V., Tkachenko, T. (2021). The impact of modernization on the competitiveness increase of the enterprise and provision of its economic security. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*, 24(S5), 1-9.
2. Vovk, O., Kravchenko, M., Popelo, O., Tulchynska, S., Derhaliuk, M. (2021). Modeling the Choice of the Innovation and Investment Strategy for the Implementation of Modernization Potential. *WSEAS TRANSACTIONS on SYSTEMS and CONTROL*, 16, 430-438.
3. Vovk, O., Tulchynska, S., Popelo, O., Tulchynskiy, R., Tkachenko, T. (2021). Economic and Mathematical Modeling of the Integration Impact of Modernization on Increasing the Enterprise Competitiveness. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 43(3), 383-389.

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ІТ-РИНКУ

*Птащенко О. В., д.е.н., професор,
Алієв Е. Ш.*

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Національні ринки інформаційних технологій є функціонуючими системами, які засновані на економічних законах та передбачають повну економічну самостійність, відповідальність господарюючих суб'єктів, свободу підприємництва, незалежне виробництво та купівлю-продаж ресурсів, продукції та послуг, а також засобів інформаційного виробництва, робочої сили, грошових коштів, цінних паперів.

В Україні національний ринок інформаційних технологій почав активно розвиватися у межах нормативно-правового поля, початок формування якого припадає на 90-ті роки ХХ століття. Так, Закон України «Про Національну програму інформатизації» визначає стратегічні напрями розв'язання проблеми забезпечення інформаційних потреб та інформаційної підтримки соціально-економічної, екологічної, науково-технічної, оборонної, національно-культурної та іншої діяльності у сферах загальнодержавного значення [1]. Регуляторна політика національного ринку інформаційних технологій України формується такими нормативно-правовими актами, як Закон України «Про доступ до публічної інформації» [2]; Закон України «Про електронний документ та електронний документообіг» [3]; Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [4]; Закон України «Про інформацію» [5]; Закон України «Про основні засади розбудови інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» [6], а також численними підзаконними актами.

Економіко-організаційний механізм включає порядок регулювання інформаційної сфери України, зокрема процедури надання електронних адміністративних послуг, розбудови систем електронного урядування, створення загальнодержавних інформаційних систем в різних сферах

суспільного життя. 3 лютого 2016 року Верховна Рада України провела Парламентські слухання за темою «Реформи галузі інформаційно комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України». У 2019 році Міністерством Цифрової трансформації разом з українською агенцією Fedoriv було розроблено та презентовано мобільний застосунок, веб-портал та бренд цифрової держави «Дія – Держава і я». Офіційно додаток було запущено у 2020 році. Станом на кінець 2020 року в застосунку було доступно 50 послуг, серед яких відкриття ФОП, документи (внутрішній та закордонний паспорти громадянина України, водійське посвідчення та сплата штрафів, тощо). На цьому українське законодавство на чолі з шостим президентом України не зупинилося, і 15 липня 2021 року було ухвалено базовий закон про спеціальний правовий режим для ІТ-галузі «Дія Сіті». [7] На думку автора, даний проект було створено для зменшення відтоку кваліфікованих кадрів та приваблення інвестицій в ІТ-галузь безпосередньо на території держави. Про це також свідчить коментар міністра цифрової трансформації Михайла Федорова – «Робимо все, щоб українські технологічні компанії і стартапи залишалися у своїй країні, мали доступ до ефективних інструментів для зростання і розвитку. А круті продуктивні ІТ-компанії світу вибирали Україну як країну зі здоровою конкуренцією і крутими можливостями. У свою чергу ми отримуємо за це інвестиції і плюс до економіки. За підрахунками, Дія Сіті допоможе збільшити зростання до 10% частки ІТ-індустрії у ВВП України». [8]

Протягом усіх років незалежності України національний ринок інформаційних технологій розвивався досить хаотично. Численні кадрові, адміністративні, законодавчі реформи не давали можливості ІТ галузі активно розвиватися, а специфіка ринку інформаційних технологій полягала в тому, що він був саморегульованим, й держава не створювала сприятливих умов для його розвитку та ефективного функціонування.

Отже, ринкові відносини в інформаційній сфері України під впливом глобалізації створюють проблему пошуку нових форм і методів управління виробництвом та реалізації товарів. Тому постає необхідність захисту процесів реалізації товарів та створення або вдосконалення інформаційних систем і технологій, які базуються на сучасних апаратно-програмних інформаційних технологіях, розподіленій обробці даних у мережах, на використанні економіко-математичних методів і моделей, систем підтримки прийняття рішень. А тому використання дієвих регуляторів на ринку ІТ для управління ним ефективно захистить його учасників, вчасно забезпечить достатній потенціал розвитку ІТ індустрії та мінімізує негативні явища, що забезпечить не лише інформаційно-безпековий напрям, а й контрольно координаційний в даній регулюючій системі.

Література:

1. Петраков С. І. Моделі державного регулювання інформаційної сфери: закордонний досвід. *Актуальні проблеми державного управління*. 2011. № 1. С. 361-370. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2011_1_44. (дата звернення: 28.10.2021).

2. Закон України «Про Національну програму інформатизації» від 04.02.1998 № 74/98-ВР (із змінами та доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en> (дата звернення: 28.10.2021).

3. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 № 2939-VI (із змінами та доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/2939-17> (дата звернення: 28.10.2021).

4. Закон України «Про електронний документ та електронний документообіг» від 22.05.2003 № 851-IV (із змінами та доповненнями) // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/851-1> (дата звернення: 28.10.2021)..

5. Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 05.07.1994 № 80/94-ВР (із змінами та доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 28.10.2021).

6. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII (із змінами та доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> (дата звернення: 28.10.2021).

7. Закон України «Про основні засади розбудови інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» від 09.01.2007 № 537-V (із змінами та доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16> (дата звернення: 28.10.2021)..

8. Указ Президента України. Про заходи щодо створення сприятливих умов для розвитку ІТ-індустрії в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/371/2020#Text> (дата звернення: 28.10.2021).

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

*Пушкар Т. А., к.е.н., доцент,
Перетяцько Е. Д.*

*Харківський національний університет міського господарства
ім. О. М. Бекетова*

В сучасних умовах господарювання ефективність діяльності підприємств значною мірою формує наявність кадрового потенціалу, його сталість і вміння максимально використовувати його можливості.

При визначенні кадрового потенціалу в економічній науці чітко виокремлюють дане поняття із понять людського потенціалу і трудових ресурсів. Якщо розглядати дані поняття у розрізі рівнів прояву, то людський потенціал і трудовий потенціал найчастіше відносять до макроекономічного рівня, визначаючи його на рівні національної економіки, країни, регіону.

Поняття кадрового потенціалу в основному визначає можливості використання праці на мікроекономічному рівні – галузі або підприємства. На